1893 80 років 1973 Службі Народові

СВОБОДА SVOBODA



УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 13. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 19-го СІЧНЯ (JANUARY) 1974 No. 13. VOL. LXXXI.

КОНГРЕС ЗСА ВІДЗНАЧИТЬ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ; ГУБЕРНАТОРИ Й ПОСАДНИКИ ПІДПИСУЮТЬ ПРОКЛЯМАЦІЇ

Ню Йорк. — З канцелярії Українського Конґресового Комітету інформують, що Конґрес ЗСА в і д з н а ч и т ь День Української Незалежности в середу, 30-го січня. Як у багатьох попередніх роках, сесію Конґресу того дня започаткує молитвою на інтенцію українського народу та його волі пастор Володимир Боровський. Опісля поодинокі законодавці складатимуть з цієї нагоди відповідні заяви, що опісля будуть надруковані в Конґресовому Протоколі.

Рівночасно з б а г а т ь о х стейтів і міст інформують про проголошування Дня Української Незалежности губернаторами і п о с адниками. Відповідну проклямацію в цій справі першим проголосив цього року 15-го січня посадник Мейплвуду в Ню Джерзі. Церемоніяльне проголошення підписаної посадником Ню Йорку Абрагамом Бімом проклямації Дня Української Незалежности в цьому місті відбулося в четвер, 17-го січня, у Сіті Голл та в приявності численної української делеґації, головно молоді. Українську делеґацію очолював голова Комітету Об'єднаних Американських Українських Організацій — Відділу УККА адв. Роман Гуглевич, якому і вручено підписану проклямацію. П о с а д н и к Джерзі Сіті підпише і проголосить таку проклямацію в найближчий понеділок, 21-го січня, а губернатор Ню Джерзі підпише і проголосить її в середу, 23-го січня. Точно в День Української Незалежности 22-го січня видасть відповідну проклямацію посадник Байонну.



Церемонія проголошення Дня Української Незалежности в Сіті Голл в Ню Йорку 17-го січня 1974.

О. ОЛЕСЬ

ЯКА КРАСА: ВІДРОДЖЕННЯ КРАЇНИ...

Яка краса: відродження країни!
Ще рік, ще день тут ніссля плач рабів,
Мовчали десь святі під попелом руїни,
І журно дзвін старий по-мертвому гудів.

Коли звідкілісь взялася міць шалена,
Як буря все живе схопила, пройняла,
І ось, дивись — в руках замаяли знамена
І гимн звитяг співа невільна сторона.

Так спить орел — і враз, розкривши очі,
Побачить світ, красу і простір голубий,
І легко з скель спурхне і в небі заклекоче
Про вільний лет орлів, про ранок золотий...

Світовий УВФ закликає до акції в обороні українських політичних в'язнів

„Тисячі, сотні тисяч, мільйони взивають до неба про пімсту! Це ж наші брати і сестри, наші друзі, які борються з московськими поневолювачами... Станьмо в їхній обороні, станьмо в обороні Валентина Мороза і всіх ув'язнених, мордованих окупантами...“ — сказано в летючці - заклику, що її розіслала до всіх своїх організацій у світі і до української преси Президія Світового Українського Визвольного Фронту, закликаючи перевести в місяці лютому масові акції в обороні репресованих і ув'язнених. „Мене тримають з божевільними, мені створюють постійне пекло! Намагаються зробити з мене божевільного... Я не маю чим дихати!“ — зацитовано в заклику слова Валентина Мороза.

Президія СУВФ закликає політичні, суспільно - громадські, молодіжні і студентські організації, радіо, телевізію, парляментаристів, політичних діячів, пресу, до інтенсивних акцій, щоб оборону політичних в'язнів зробити голосною і ефективною. Звернення підписали д-р Р. Малащук й інж. В. Безхлібник.

Українські мистці беруть участь у виставці в ґалеріях Національної Академії

Ню Йорк. — У 32-ій виставці американської мистецької організації „Мистці Одюбону“, яка була відкрита 17 січня ц.р. в залях Національної Академії при 5-ій Евню і 89-ій вулиці в Ню Йорку і триватиме до 3 лютого, беруть участь чотири українські мистці: Яків Гніздовський з олією „Хліб“, Микола Голодик із скульптурою „Птах миру“, Захар Макаренко із скульптурою „Акробати“ і Богдан Божемський з деревориттом „Гірська сцена“. Яків Гніздовський був також членом журі в секторі графіки цієї виставки. Нагороду Президента Одюбону одержав Микола Голодик за свою скульптуру „Птах миру“. Ця його скульптура є абстрактною композицією, яка символізує рух і полет вперед. На відкритті виставки, що відбувалося тільки для мистців і запрошених гостей, були присутні також українські мистці, між ними й гість з Европи український скульптор Григорій Крук з Мюнхену.

Сен. Джанстон хвалить Г. Кіссінджера

Луізіяна. — Сенатор Джанстон — демократ зі стейту Луізіяна, висловився дуже позитивно про діяльність державного секретаря Генрі Кіссінджера, який намагається всіма силами довести до мирного полагодження близько - східнього конфлікту. При тому сенатор, який недавно повернувся з поїздки до Ізраїлю і 5-ох арабських держав, висловився, що король Саудійської Арабії Фейсал в розмові з ним заявляв про змінення, або бодай облегшення ембарґа довозу нафти до ЗСА.

ВІДДІЛАМ УНСОЮЗУ ВИСЛАНО ПОВНОВЛАСТІ ДЛЯ ДЕЛЕҐАТІВ, ПРОГОЛОШУЄТЬСЯ АДРЕСИ ВІДДІЛІВ З МЕНШИМ ЧИСЛОМ ЧЛЕНІВ

(В.С.) З місячними виказами та рахунками на січень ц. р. розіслала Головна Канцелярія УНСоюзу всім Відділам друки повновластей для конвенційних делеґатів, кількість яких устійнено на підставі числа повноправних членів за станом з 31-го грудня 1973, тобто всіх тих членів, які поміщені на виказах на січень та які платять у цих Відділах вкладки до Братського Фонду. Для кожного делеґата і заступника вислано секретарям Відділів по два друки повновластей, по одному з яких мають Відділи переслати Головній Канцелярії УНСоюзу впродовж 10 днів від дати вибору. Збори Відділів для вибору делеґатів повинні відбутися до 3-го березня 1974.

На іншому місці в цьому числі поміщений список та адреси секретарів тих Відділів, які мають менше як 75 повноправних членів. Кожний з цих Відділів може набути управнення на вибір спільного делеґата через об'єднання з другим Відділом, коли число повноправних членів таких двох Відділів становитиме 75 або більше членів. Про таке об'єднання для спільного вибору делеґата і заступника повинні собі Відділи спершу порозумітися між собою, а тоді повідомити листами про таке домовлення Рекордовий Відділ УНСоюзу, щоб одержати від нього друки повновластей для делеґата і заступника.

Згідно з постановами статуту УНСоюзу, право бути обраним на делеґата має кожний член у віці понад 21 років, української національности або походження, який був повноправним членом УНСоюзу впродовж не менше одного року і членом Відділу, що його має він репрезентувати, та в якому він платить вкладки до Братського Фонду, не менше як шість місяців, який має всі кваліфікації урядовця Відділу та який виявив активну участь в організаційній та розвитковій праці УНСоюзу.

Білий Дім обіцяє повну співпрацю відносно прогалини у магнетофонному записі

Вашингтон. — У четвер, 17-го січня, Білий Дім обіцяв „повністю співпрацювати“ з Федеральним Бюром Інвестиґації (Еф-Бі-Ай) до виявлення причин і спричинників 18-хвилинної прогалини в магнетофонному записі розмови президента Ніксона в справі Вотерґейтської афери. Обіцянку співпраці передав заступник пресового секретаря Білого Дому Джеральд Воррен в час, коли працівники „Еф-Бі-Ай“ почали переслухування членів персоналу Білого Дому щодо вимазання частини розмови Президента з його колишнім дорадником Г. Р. Галдеманом. Спеціяльний Вотерґейтський прокурор Леон Яворський доручив Федеральному Бюрові Інвестиґації перевести слідство після того, як у вівторок, 15-го січня, 6 експертів повідомили, що ця 18-хвилинна прогалина була спричинена бодай 5-ма, а може й 9-ма вимазаннями. Звіт цих експертів, з яких двох були призначені Білим Домом, а три спеціяльним прокурором Яворським, був переданий федеральному судді Джонові Сіріці та заперечує твердження особистої секретарки президента Ніксона Роуз Мері Вудс, яка раніше заявила, що це вона нехотячи вимазала частину розмови Президента з Гальдеманом, яка відбулася три дні після вломy до головної квартири Демократичної партії. Але експерти твердять, що „магнетофонні знаки“ на стрічці доказують що вимазання розмови наступило внаслідок кількакратних зусиль, а не однієї помилки, як це досі твердив Білий Дім. Повідомляючи про бажання Президента „повністю співпрацювати“ з Еф-Бі-Ай щодо розслідження його вимагання, заступник пресового секретаря Воррен сказав, що президент Ніксон „хоче дійти до суті речі“ в цій справі. День раніше, відповідаючи на питання кореспондентів, Воррен категорично заперечив, що Президент особисто вимазав цю розмову, а також сказав, що Білий Дім тепер не буде коментувати звіту експертів, бо справа це є в юрисдикції Окружного суду.

Президент Ніксон найменував нового дорадника

Вашингтон. — В середу, 16-го січня ц. р., президент Ніксон повідомив, що він найменував на місце Мелвін Р. Лерда, який відходить на власне бажання, новим екзекутивним директором і дорадником Президента у внутрішніх справах — Кеннета Р. Коле. Заступник пресового секретаря Джерадл Л. Воррен повідомив, що Коле, який став іменований на головного дорадника Президента, буде виконувати пошишо обидві свої функції, бо перед номінацією Коле був екзекутивним директором бюра, яке займалося слідженнями і рекомендаціями внутрішньої політики ЗСА. Преса однак відмічує, що фактично позиція головного дорадника для внутрішніх справ не була обсаджена від часу, як уступив по в'язаний з Вотерґейтською аферою Джан Ерліхман. Воррен, на запитання кореспондентів, чи Коле перейме усі функції, виконувані колись Ерліхманом, відповів, що деякі аґенції, які підлягали Ерліхманові не існують — їх зліквідовано у зв'язку зі скороченням бюджету на витрати федеральних бюр. Він однак підкреслив, що Коле буде виконувати дуже важливу функцію у ланцюгу внутрішньої політики і буде мати співрішальний голос, разом з іншими дорадниками Президента, при формуванні внутрішньої політики Уряду.

Метрополітальні округи одержали б менше бензини

Вашингтон. — Згідно з вирахуванням на всякий випадок пляном раціонування бензини,такі метрополітальні округи, як нюйоркська та нюаркська, одержували б менші приділи бензини, ніж інші частини Америки, бо метрополітальні округи мають краще розвинені засоби масової транспортації — повідомило Федеральне Енерґетичне Управління. У Ню Йорку водії автомобілів могли б закупити тільки 33-40 гальони бензини на місяць, тобто на 20 відсотків менше ніж водії в місцевостях, які не мають засобів масової транспортації. Водії в інших 8-ох метрополітальних округах, наприклад, Бофало ва Вашингтон, могли б на місяць купувати 37 - 44 гальони бензини, тобто на 10 відсотків менше від крайового стандарту.

СОВЄТСЬКИЙ БЛЬОК НЕ ГОДИТЬСЯ НА ЗАХІДНІЙ ПЛЯН ОБМЕЖЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ В ЕВРОПІ

Відень. — На самому початку поновленої конференції між державами Варшавського пакту та НАТО, нарада, яку відкрито формально 17 січня, дійшло до серйозних непорозумінь щодо розмірів обмеження збройних сил обох бльоків в Европі. Держави-члени НАТО обстоюють свій попередній плян, згідно з яким обмеження збройних сил повинно початися від відтягнення, чи зменшення американських і совєтських збройних сил, а в ніякому не може виходити поза сухопутні збройні сили. Радослав Клейн, голова чехо-словацької делеґації, заявив на пресовій конференції від імени Варшавського бльоку, що Варшавський бльок настоюватиме на обмеженнях на відтинку атомового узброєння і воєнного летунства, а також, що обмеженню повинні підлягати збройні сили всіх без винятку держав одночасно, не тільки ЗСА і СССР. Члени Варшавського пакту вимагають відсоткового обмеження збройних сил, відкидаючи західню вимогу про виелімінування найперше значного розходження у силовому відношенні, мовляв, Варшавський пакт немає тепер ніякої переваги, а існує рівновага сил. За оцінкою НАТО, існує значне розходження у силовому відношенні в користь совєтського бльоку і тому НАТО домагається встановлення верхньої межі щодо числа збройних сил для кожної сторони у висоті 700 тисяч вояків. На практиці це мусіло б привести до зменшення сил НАТО на 77,000 а сил Варшавського пакту аж на 225.000, враховуючи фактичний стан під сучасну пору.

Перший день нарад не виніс нічого нового, не рахуючи поновного уточнення вихідних позицій обома сторонами. Наради будуть продовжуватися 22 січня. В нарадах беруть участь представники ЗСА, Канади, Англії, Бельгії, Голляндії, Люксембурґу та Західньої Німеччини з західнього боку і СССР, Польщі, Чехо-Словаччини та Східньої Німеччини з боку Варшавського пакту.

СССР пропонує міжнародну конференцію в справі нафти

Москва. — Борис Рачков, нафтовий спеціяліст міністерства зовнішньої торгівлі СССР, заявив на пресовій конференції 16 січня, що СССР є зацікавлений у влаштуванні міжнародної конференції для справ нафти з участю держав - нафтових консументів і держав — нафтових продуцентів. Така конференція, за словами Рачкова, була б доцільніша, як конференція, що її скликає до Вашинґтону в лютому президент Ніксон. Совєтський уряд хотів би, щоб у такій конференції взяли також участь комуністичні держави Східньої Европи включно з СССР, а метою конференції було б обговорити і уточнити пляни експорту і імпорту нафти на далеку мету включно із пляном стабілізації цін.

„Літературна Україна“ надрукувала перший нарис І. Дзюби на „виробничу тему“

Київ. — У 3-му числі органу Спілки Письменників України „Літературна Україна“ з 11 січня ц. р. надруковано великий репортаж літературного критика Івана Дзюби, який наприкінці минулого року покаявся і засудив свої погляди і був звільнений з ув'язнення.

Згідно із заявою І. Дзюби з 6 листопада 1973 року, що він має намір.. „попрацювати за фахом на якомусь індустріяльному підприємстві, щоб відчути атмосферу робітничого колективу“, його „відрядили“ до одного з осередків радянської металургії“ міста Жданова (колишній Маріюпіль) у Донецькій області і доручили йому написати репортаж про його індустрію. Появився цей репортаж під назвою „Наречений індустріяльного велета“. В цьому репортажі пак „виробничому нарисі“ Іван Дзюба, один з найкращих колись літературних критиків і публіцистів, автор трактату „Інтернаціоналізм, чи русифікація?“, описує з „захопленням“ історію розвитку різних галузей індустрії у Жданові і підкреслює в цьому „заслуги“ ЦК КПСС та його партійних експозитур. Закінчується „нарис“ цитатою із виступу першого секретаря ЦК КПУкраїни Володимира Щербицького про те, що на будові цього „індустріяльного велета“... „переконливо розкрилися інтернаціональна дружба і в з а ємодопомога братніх народів“.Згідно з режимними настановами І. Дзюба називає у своєму нарисі „батьківщиною“... Радянський Союз.

ІЗРАЇЛЬ І ЄГИПЕТ ПІДПИСАЛИ ДОГОВІР ПРО ВІДВЕДЕННЯ ВІЙСЬК І ПРО СТВОРЕННЯ БУФОРНОЇ ЗОНИ НА СХІД ВІД СУЕЗЬКОГО КАНАЛУ

Єрусалим/Асвам. — 18 січня прем'єр-міністер Ізраїля Голда Меїр та президент Єгипту Анвар ель-Садат підписали у присутності державного секретаря ЗСА Генрі Кіссінджера договір про обмеження збройних сил по обох боках буферної демілітаризованої зони на схід від Суезького каналу. В полудне того ж дня за місцевим часом шефи штабів збройних сил Ізраїля та Єгипту підписали, в присутності командуючого збройними силами ОН на Близькому Сході, загальний договір між Ізраїлем і Єгиптом про відтягнення збройних сил обох держав з дотеперішніх позицій та створення демілітаризованої буферної зони, яку охоронятимуть військові частини ОН. Подібно як самі переговори, так і підписання договорів мало складний характер. Першою підписала договір ранком 18-го січня Голда Меїр, ізраїльський прем'єр-міністер у Єрусалимі. При підписанні, крім членів ізраїльського уряду, був присутній також Генрі Кіссінджер, головний архітект ізраїльсько-єгипетського порозуміння. Безпосередньо після цього Кіссінджер з підписаним Голдою Меїр документом виїхав до Асвам, де перебуває тепер єгипетський президент, який також у присутності американського державного секретаря підписав цей документ від імени Єгипту. Підписання договору шефами штабу Ізраїля і Єгипту було простіше і відбулося на традиційному вже 101 кілометрі на шляху між Каїром і містом Суез.

Повідомлення про досягнене порозуміння між Ізраїлем та Єгиптом було поширене одночасно у столицях Ізраїля, Єгипту та ЗСА 17 січня о годині 3 пополудні. У Вашинґтоні текст повідомлення подав до відома президент Ніксон. У своєму виступі перед представниками преси президент Ніксон підкреслив, що йдеться тільки про „перший крок“ на шляху замирення на Близькому Сході. Одночасно Президент підтвердив готовість американського уряду продовжувати заходи, щоб домогтися повного і тривалого замирення на Близькому Сході. Того ж дня президент Ніксон телефонічно розмовляв з єгипетським президентом Садатом та ізраїльським прем'єр-міністром Голдою Меїр, ґратулюючи їм за досягнене порозуміння.

Вістка про погодження між Єгиптом і Ізраїлем мала дуже позитивний вплив на американську біржу, де акції значно піднялися в ціні, а біржевий індекс Дов-Джонс досягнув 872.15 пунктів, збільшився аж на 16.07 пунктів. В американських бизнесових колах поширилося переконання, що з підписанням ізраїльсько-єгипетського договору арабські держави скасують нафтове ембарґо. Висліи цьому дав також Вільям Саймон, голова Федерального Енерґетичного Управління, який висловив сподівання, що зі скасуванням ембарґо імпорт нафти до ЗСА збільшиться до 7 мільйонів бочок денно.

Коли йдеться про СССР, то совєтські чинники обмежилися до дуже загального і короткого повідомлення ТАСС про досягнене погодження між Єгиптом та Ізраїлем без ніяких коментарів. Єгипетські чинники оцінюють досягнене порозуміння як „велику перемогу“ Єгипту, наводячи як доказ це, що першою підписала договір Голда Меїр, ізраїльський прем'єр-міністер. Арабський світ прийняв цю вістку з резервою, очікуючи, безсумнівно, на додаткові інформації з Єгипту і на дальший розвиток подій. Інформують, що негативно оцінюють єгипетсько-ізраїльське порозуміння в Сирії, де поширилися поголоски про плян зірвання дипломатичних взаємин з Єгиптом, який, мовляв, „зрадив“ інтереси арабського світу, йдучи на погодження з Ізраїлем. У всіх західніх державах вістку про досягнення порозуміння на Близькому Сході прийнято із задоволенням, враховуючи важливість Близького Сходу для економіки західніх держав.

За неофіційними повідомленнями з Ізраїля та Єгипту, підписаний 18 січня договір включає постанови про відведення військ і створення демілітаризованої буферної зони між Єгиптом і Ізраїлем упродовж наступних 40 днів. Згідно з договором, Ізраїль відтягне свої збройні сили з обох берегів Суезького каналу на позиції у віддалі яких 20 миль на схід від Суезу. Ізраїльські позиції находитимуться дещо на захід від стратеґічних просмиків Мітла та Джіді, які контролюють доступ до центру Синаю. Між ізраїльськими та єгипетськими збройними силами буде встановлена демілітаризована зона шириною сім миль, яку охоронятимуть військові з'єднання Об'єднаних Націй.

Міжнародна конференція для розв'язки енерґетичної кризи таки відбудеться

Брюссель. — Дев'ять держав Европейського Спільного Ринку прийняли запрошення президента Ніксона відбути у Вашинґтоні міжнародну конференцію для шукання розв'язки енерґетичної кризи. Конференція заповіджена на 11 лютого ц. р. В конференції Крім держав Европейського Ринку і ЗСА візьмуть участь також інші держави, зацікавлені розв'язкою проблеми нафти, як також Японія. Репрезентантом і головою делеґації держав Европейського Ринку є міністер закордонних справ Західньої Німеччини Волтер Шеел. Прийнято також рішення, що поодинокі держави можуть вислати на конференцію у Вашинґтоні більше своїх представників, головно економістів і керівників великих індустріяльних корпорацій. На 4-5-го лютого призначено слідуючу зустріч представників европейських держав в Брюселі для обговорення і устійнення спільної лінії. Деякі представники висловили побоювання чи така конференція не викличе враження в держав арабського світу, що проти них організується змова. Такі підозріння були вже раніше висловлені представниками арабів, головно тоді, коли урядові чинники західніх держав критикували їхню нафтову політику.

„СВОБОДА“ НЕ ПОЯВИТЬСЯ 22-ГО СІЧНЯ

З уваги на українське національне Свято Державности 22 січня, „Свобода“ з цією датою не появиться. Чергове число друкуватиметься в понеділок 21 січня з датою середи 23 січня. З уваги на це Свято, бюра Гол. Канцелярії УНС і „Свободи“ в тому дні будуть закриті для звичайних зайнять.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У Великі Роковини

Немає більшого дару на цій нашій пляненті, як Воля і Незалежність народу. За них бо від віків народи в потребі приносять навіть найбільшу жертву, жертву життя багатьох. Тому й немає більших роковин, як роковини Волі і Незалежности. Всі народи такі роковини відзначають найбільшими врочистостями — молитвами в церквах, імпрезами, парадами. Очевидно, що відзначають ці роковини тільки ті народи, що мають волю і незалежність та ними користуються. Поневолені народи можуть тільки в думці їх згадувати та в серці і душі леліяти мрію про волю і незалежність.

Для нас, українців, такими справді Великими Роковинами є проголошення повної незалежности і суверенности Української Народної Республіки 22-го січня 1918-го року та соборности українських земель в одній суверенній Українській Державі того ж дня рік пізніше, 1919-го року.

Від тих світлих Січневих Актів пройшло вже 56 і 55 років. Нарід наш, втративши свою Волю і Незалежність кілька років пізніше після затяжної боротьби за них проти переважаючих сил напасників - сусідів, сьогодні не має можливостей в будь-якій мірі чи формі відзначати свої Великі Роковини, караючись далі в суцільній неволі народовбивчого режиму червоної Московії.

Тим більші зобов'язання у цьому відношенні маємо ми, їхні кров від крови і кість від кости брати і сестри у вільному світі, користуючись вольностями гостинних країн наших поселень. Чим більші і величавіші наші святкування Великих Роковин у вільному світі, тим сильнішим відгомоном вони відбиваються серед нашого поневоленого народу, скріплюючи його надію та його витривалість і завзяття в змаганнях до втраченої Волі і Незалежности.

Саме з цих міркувань видвигнено на сторінках „Свободи" минулого року думку про те, щоб день наших Великих Роковин, 22-го січня, був для нас великим Національним Святом та щоб ми його відзначали так, як відзначають свої Національні Свята всі вільні народи та як відзначав би ці наші Великі Роковини наш нарід, якщо був би вільний і незалежний. Думка ця була схвалена опісля відповідними резолюціями наших крайових централь та спільної нашої репрезентації, Світового Конгресу Вільних Українців.

Видвигаючи думку про таке наше Національне Свято, ми не мали ілюзій, що це пощастить перевести в життя протягом короткого часу. Але вже сьогодні можна мати багато надії, що ми є на добрій дорозі до тієї мети. Український Народній Союз і його видавництво „Свобода", переходячи від слів до діл, уже в цьому році проголосили для своїх працівників день 22-го січня таким Національним Святом та закривають свої бюра для нормальних занять. З ряду громад та від ряду установ і осіб вже одержано повідомлення про подібні рішення і заходи. Це й дає та скріплює надію, що раніше чи пізніше наші Великі Роковини будуть для нас нашим Національним Святом та що це буде нашим черговим вкладом у змагання нашого народу, щоб і він вільно і незалежно ці Роковини міг святкувати.

Перед черговою сесією Конґресу

Конґрес ЗСА 21 січня починає знову свою працю після святочної перерви. Чергова сесія Конґресу проходитиме у вийняткових умовах, враховуючи незвичайно ускладнені внутрішні відносини. З одного боку, країна далі не може отрястися з трагічних наслідків Вотерґейтської афери, а з другого, — ситуацію в країні дуже погіршує енерґетична криза, зростаюче безробіття та інфляція. У загальному комплексі подій і справ, в обличчі яких знайшлися ЗСА, найнебезпечнішою з внутрішнього і зовнішнього погляду є Вотерґейтська афера, яка кидає тінь на президента Ніксона та відвертає його увагу від засадничих справ американської внутрішньої і зовнішньої політики.

Найновіший розвиток подій у Вашинґтоні у зв'язку з магнетофонними записами ще більше ускладнив положення і тому перед Палатою Репрезентантів дуже скоро стане питання про формальне обвинувачення президента Ніксона. Цим питанням займається тепер Юридична комісія Палати під проводом конґресмена П. В. Родіно мол. Немає сумніву, що формальне обвинувачення Президента і передання його справи на остаточне рішення Сенату — буде глибоким потрясенням для усієї країни. На жаль, ні Президент, ні його дорадники не зуміли за останній рік належно вияснити населенню Вотерґейтської афери, а цілий ряд неправильних потягнень та розкриття щораз то нових надужить в адміністрації тільки поглибили недовір'я до Президента.

Інша справа, яку на найближчій сесії повинен вирішити Конґрес, це питання енерґетичної кризи і зв'язаних з нею заходів. Як виявляється, нафтові компанії встановили безконтрольну монополію на нафту і нафтові продукти і це до такої міри, що навіть федеральний Уряд не має ніяких точних даних про операції кількох нафтових концернів. Завданням Конґресу буде у можливо найкоротшому часі ґрунтовно розглянути цю справу і її впорядкувати, якщо американська економіка не має на цьому важко потерпіти. З цим пов'язується питання інфляції і пороблення заходів, щоб зберегти країну перед кризою на окремих відтинках господарського життя, зокрема на відтинку сільського господарства, яке за останніх два роки чимало потерпіло у зв'язку з непродуманим надмірним експортом зерна і кормових продуктів.

Не зважаючи на всі існуючі труднощі, ЗСА мають всі дані на це, щоб ці труднощі при відповідно спрямованій політиці перебороти і знову знайтися на першому місці щодо економічної сили і внутрішньої стабільности серед усіх країн світу. У цьому оновленні країни Конґрес може і повинен відіграти в 1974 році вирішальну ролю.

В. Качмар

МЕЖОВІ АКТИ УКРАЇНИ

(1918-1919)

У часі першої світової війни цього сторіччя Українські Січові Стрільці вийшли на поле боротьби не за цісарсько - королівські інтереси Габсбурґів, але за велику ідею нашого народу. Уже 1914 року Українські Січові Стрільці проголосили відплату за прогру під Полтавою! Маківка це промовистий символ перемоги української зброї над москалями. А як почала валитися російсько - царська імперія у 1917-му році, то Україна перша підняла повстання проти Росії. Тоді бо український вояк, як найкраща еманація народу, сягнув по волю і власновладство свого рідного українського народу.

„Твоєю силою і волею утворилася на українській землі Вільна Українська Народна Республіка"! Постала власна держава українського народу: „Від нині Українська Народна Республіка стає самостійною і ні від кого незалежною державою Українського Народу"!

Таку історично - політичну постанову проголосив Четвертий Універсал Центральної Ради українського сойму 22-го січня 1918-го року. А рік пізніше, 22-го січня 1919 р., урочистим актом проголошено в Києві на Софійській площі правно-державне з'єднання всіх земель України в одну Соборну Державу! „Від нині во єдино зливаються віками відділені одна від одної частини України — Галичина Буковина, Закарпаття і Придніпрянська Україна в одну Українську Державу"! Для історичної ваги того акту слід ще пригадати, що присутні на Софійській площі були не тільки делегати з усіх волостей України, але, і це важливе, теж і представники чужих держав. Це була мова історичних фактів, бо Український Народ, як суверен, сповіщав усьому світові, а в тому і своїм сусідам, що „постала одна Незалежна Україна"!

Одначе, воля України родилася у „важку хвилину". З півночі російські полчища пішли походом на столицю України — Київ. Значиться, Москва перша виповіла війну Незалежній Україні. Наше воєнство в багнетних боях, у твердих умовах голоду і неузброєні як слід, хоробро відстоювали право України на її самостійність і незалежність. Це був кривавий плебісцит! І хоча Крутянські герої не стримали ворожого наступу, то все ж таки і тоді й після здобуття столиці України з'єднаними арміями 30-го серпня 1919 р., задокументовано в історії українське право на самостійницьке власновладство на споконвічній у к р аїнській землі!

Правда, не встоялись перед москвинами ні Крутянські герої, ні з'єднані армії українські, ані ті, які прийняли мученицьку смерть під Базарем. Одначе важливе те, що залишилися безсмертні ідеали межових Січневих Актів, якими живуть і житимуть українці аж до повної перемоги тих ідей.

У Другій світовій війні українські повстанці вели боротьбу за ті Січневі Акти проти двох грізних і могучих окупантів — німців і москалів! Отими Січневими ідеалами живе й за них бореться український народ на землях України, а також і всі українці на еміґрації. Молодечі наші о р г а н ізації, членство яких не мало щастя бачити Києва, чи Львова, на своїх прапорах виписало дві великі ідеї: Бог і Україна! Український народ програв битву з Москвою, але не втратив віри в остаточну перемогу ідеї Вільної й Соборної України!

Аналізуючи Січневі Акти 1918-1919 років, треба ствердити, що їхнє основне значення у тому, що в першому з них проголошено після 264 років бездержавного життя українського народу відновy Самостійности України. Знову ж Актом 22-го січня 1919 р. проголошено по 579-ох роках роз'єднання — Соборність усіх земель України. Правда, само тільки проголошення отих межових Актів ще ніяк не забезпечувало їхньої дієвої сили. Бо, на жаль, ми не могли тоді зберегти ні Самостійности, ані Соборности України. Наші лукаві сусіди за два роки насильно зліквідували нашу Самостійність, а опісля актом Ризького договору поміж Польщею і Москвою в 1921 р. була зруйнована Соборність України.

Важливе те, щоб ми ніколи не забували, що причиною нашого історичного нещастя упродовж минулого були: Москва і Польща! Не Київ і Львів. Правда, ми зробили тоді великі помилки, бо надто вірили в космополітичні гасла. Адже ж і Четвертий Універсал ішов від Першого черепашною ходою, і це були революційні неповторні часи. Тому й основна наука з того часу для всіх наших політиків є одна: вершиною усіх наших ідеалів є власна держава! У Вільній Україні наш народ буде мати все, а без волі нічого. Передумовою здобуття волі для України є наша єдність. Єдність мислення і єдність чину! Ми залюбки критикуємо партійних діячів тих часів, а якими ж є ми по тих гірких досвідах? Чи примара партійної гризні не підповзала на II Світовому Конґресі Вільних Українців у Торонті? А наш Великий Митрополит Андрей говорив ще в 30-их роках: „До осягнення наших національних ідеалів треба нам єдности"! Знову ж Патріярх Йосиф Сліпий у проповіді з нагоди 1-го листопада підкреслив: „...На жаль, цей день є спомином..., а не дійсністю... Чому? Завжди та сама відповідь — брак єдно-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Іван Фур

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ УКРАЇНИ

Українська громада вдячна УНСоюзові і „Свободі" за ініціятиву, щоб день 22-го січня відзначити як Національне Державне Свято так, „як його відзначив би наш нарід на рідній землі, якби був вільний і незалежний". (Свобода, 27 січня 1973, ч. 17).

Проголошення незалежности і соборности України це світла історична радість для всіх українців, де вони не жили б, на рідних землях, чи в розсіянні по цілому світі, і тому ті дні ми повинні річно врочисто й радісно відзначувати.

Живемо далеко від рідного краю, розсіяні по цілому світі в різних державах, різних політично - господарських системах, тут родиться, виростає і виховується наша молодь і тут для неї велика небезпека втрати української духовости і української ідентичности.

Одним із засобів збереження молоді при наших громадах це величаве відзначування Свята Державности України кожного року, в той сам день у всіх місцевостях нашого поселення у вільному світі.

Свято Незалежности, це день вільний від праці... „наші школи, бюра, крамниці повинні бути в тому дні закриті, наші люди повинні на цей день звільнятись із праці, вияснюючи своїм працедавцям, що це є наше велике національне Свято..." (Свобода ч. 212). Треба подбати також, щоб вся наша молодь, яка відвідує публічні школи, коледжі і університети обов'язково звільнялася на цей День від науки. Малих дітей звільнять в публічних школах батьки, вияснюючи учителям причину, чому сьогодні вони бажають, щоб їхня дитина була дома. Молодь разом з батьками повинна брати активну участь у цих святкуваннях.

Програма святкувань повинна мати релігійно-національний характер, ранком в церквах Богослуження в намірені українського народу, молитви за впавших борців, по полудні і ввечері святочні сходини, мистецькі імпрези, забави-танці, бенкети, доповіді, гутірки, залежно від сил і спроможностей поодиноких громад. Наші доми, підприємства, бюра повинні бути прибрані українськими національними прапорами і прапорами країн, в яких живемо.

Психологічно такі святкування будуть мати великий вплив на наші консолідаційні сили, а зокрема на національну свідомість молоді. Вже сама присутність цілої родини в дні 22 січня дома, на Богослуженнях в церквах, святочних сходинах і забавах напевно не промине безкорисно в молодій душі, а заставить її подумати, чому сьогодні вони вдома, яке нині свято, чому і з якої нагоди сьогодні всі українці моляться, святкують і веселяться.

Не можемо сподіватися в перших роках масової участи в тих святкуваннях, але кожний початок має свої труднощі і не приходить легко. Щойно з часом, залежно від нашої ініціятиви і творчої думки ті святкування будуть охоплювати чим раз ширші кола громадянства і приймуть загально-національний характер.

Незалежно від наших внутрішніх святкувань, нам треба просувати ідею нашої незалежности і державности в довкілля, у якому живемо в місцеві і стейтові урядові чинники, жадати від них проголошення Дня Незалежности України, вивішування наших національних прапорів на урядових будинках, запрошувати представників місцевої адміністрації і уряду на наші мистецькі імпрези, бенкети, наукові доповіді і дискусії.

Памятаймо, що День 22 січня—це Свято Незалежности і волі всіх українців —це символ духової єдности, що лучить нас в одну велику українську націю.

Богдан Тарнавський

УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРД

(2)

3. Багато уваги присвячується справі публікацій і віддається їй значну частину часу. Періодично появляється журнал „Рецензія", „Мініте" — річник протоколів із сесій семінарів, „Нюзлеттер". Хоч натрапляється на великі труднощі, то все таки не переривається видань в Гарвардській Серії Українських Студій. В процесі редагування — три книги. Підготовляється річник — журнал від 400-500 сторінок друку, який стане періодичним, престижевим виданням ГЦУС.

Багатіють бібліотечні збірки україніки. В цій ділянці дії ГЦУС працює двоє професійних бібліотекарів: Ярина Турко у Вайднер бібліотеці УНГУ. Якщо темпо і засяг тієї праці не послабне, то є всі вигляди на те, що колекція україніки в Гарварді стане однією з найкращих і найбагатших у цілому вільному світі. Тут пильно збирають стародруки, манускрипти, перші видання й інші цінні раритети; робиться мікрофільми, порядкується збірку періодиків та важливих документів, поповнюється бібліотеку новими українськими книжковими появами.

5. Принагідно, чи в обличчі окремих потреб, самостійно, або в спілці з українськими чи американськими установами, влаштовується також наукові конференції (недавно — для відзначення 100-ліття НТШ), виставки книг, мистецькі виставки, культурно - розвагові імпрези.

Крім того, наші професори і студенти виступають з доповідями в українських громадах в ЗСА і Канаді, беруть участь в організованому житті українського студентства.

ГЦУС тісно співпрацює з українськими науковими установами як УВАН, НТШ, Українське Історичне Товариство. Директор Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету є віце - президентом, а президент УВАН є теж науковим співробітником УНГУ; членами УВАН-у стали наші докторанти, декотрі з їхніх праць друкуються в Аналах УВАН.

Проф. В. Кубійович вже кілька разів був гостем ГЦУС. До Сарселю в Европі їздили наші професори і наші студенти. Між тими двома українськими осередками існує безперервний кореспонденційний зв'язок.

В журналі „Український Історик" друкуються статті наших професорів, а почесний член УНГУ є одночасно головою Українського Історичного Товариства.

Літня Школа

Вже три роки підряд влаштовувано в рямках Гарвардської Літньої Школи програми українознавства; кожного року — чотири курси й історичний семінар. В цих курсах взяло участь разом понад 100 студентів. Літні українознавчі курси в Гарварді не лише служили для скріплювання і поширювання знань українознавства серед нашої студентської молоді, як і серед студентів неукраїнського походження, але були також дуже доброю нагодою для викривання особливих талантів. Вже дві студентки, які брали участь у літніх програмах, поступили на студії українознавства в аспірантській школі Гарварду, а третя стала секретаркою в УНГУ.

Минулого року студенти літніх курсів українознавства могли користуватись приміщеннями і бібліотекою в будинку УНГУ.

Будинок Інституту — просторий, у престижевій частині Кембриджу. Стіни заль і коридорів прикрашені цількома галеріями образів і портретів українських істориків, лі тературознавців, письменників, поетів, археологів й інших вчених. Є теж портрети меценатів, між ними трьох, що живуть в цій країні.

Тут — канцелярії Комітету Українських Студій, співробітників Інституту, директора Інституту; конференційна заля, обширні приміщення для бібліотеки, бюро ФКУ й інше.

Хоч години праці в будинку Інституту офіційно визначені від 9-ої до 5-ої впродовж 5-ти днів у тижні, то поодинокі співробітники часто продовжують свої заняття далеко поза визначений час. І так, будинок УНГУ став центром посиленої, безперебійної наукової праці.

Висліди п'ятилітньої праці

Для ведення добре плянованої, інтенсивної та відповідальної праці тієї чи іншої

(Закінчення на стор. 3-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

НЕБУВАЛИЙ ЙОРДАН

(Спомин)

Зараз після Водохрещі Р. Б. 1973-го року знаний нам подекуди пан меценас та й аматор німецького пива опинився на політичному перелазі, в клюбі „Лиса Микити" в Ню Йорку.—Панове, не буде України! — сказав трагічним голосом навіть не привітавшись з товариством. — Не буде. України, бо вже й сили природи заприсяглися проти нас! То це має бути Водохреща?.. Це має бути наш твердий, руський Йордан старого стилю?! Чи хтось колись чував про такий Йордан, при сімдесяти градусах температури?.. Панове, це не Йордан, а чиста компромітація нашого календаря! Якщо мені, прошу панів, під час водосвяття під носом не замерзне, той цього не рахую за Водохрещу!

— Так, так — зідхнув представник духовного стану, місцевий дяковчитель. — Пригадалася мені, мої дорогі, лемківська щедрівка:

„Ой, на ріці, на Ярдані,
Святий Петро з Павлом
ся купали".

— При такій погоді, мої дорогі, не тільки апостоли можуть заживати купелів, але й кожний грішний. Просто — натягай шкімки і макай на Коні Айленд. Та й грекам добре нині скакати до Гудсону, витягати хрест святий з води не треба ні перед тим, ні потім брати „антифризу", що в них називається „Метакса".

— Не кажіть, отче Іване, що тільки греків Бог милує, — обізвався представник могутньої юнії розвалювачів старих будинків. — Либонь і ми, греко - католики, маємо в небі трохи протекції.. Не уявляєте собі, друзі, як тепер добре робити на свіжому повітрі: тепло, приємно, як навесні! Під час ланчу хлопці сидять собі на сокеччу, тай опалюються, ніби пани на Союзівці. А вчора, знаєте, як ми викінгували один об'єкт на Евеню „Б", підходить до нас якийсь дядя, з гуд-бай-форів, з ціпочком у руці! Старовина... Постукав паличкою об якусь цеглину, похитав головою та й каже: „Гейгей! Добре вам, бойси, тепер у нашій Америці, жити — не вмирати! От ви, скажемо, завалили цього гавза, а я його 60 років тому ставив! Ага!.. А ви знаєте, скільки я тоді брав за годину?.. По шість центів! За те, що ставив будинок, не валив! А ви тепер берете по шість талярів за те, що його збурили!.. То скажіть, де є той рихт на світі?"

Товариство мовчало, бо й нікому не було спішно забирати слово в справі „рихту" в цьому теперішньому, аж ніяк не досконалому світі. А що трапився в кумпанії один „зимний" Іван, ім'янинник, то ми його зараз таки, революційним порядком і стосовно до погоди, перехристили на „теплого" і піднялися чарки за щастя, здоров'я, за многі літа! „Христос хрищився й Йордані!"

І к е р

І. Вовчук

ДО ПОЛОЖЕННЯ В УКРАЇНІ І ЗАВДАНЬ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ У СВІТІ

(Відтворена з пам'яти доповідь, виголошена на Другому СКВУ — Торонто)

(8)

У глиб віків мій погляд
У старовині
Шукаю мудрости
Серед туманних здогадів предметів
думок і постатей
Шукаю ту єдину
найголовнішу істину,
Яка життя давала
далеким предкам
І нам нащадкам дасть.
(„Дніпро", 1971, Ч. 9., стор 116).

В пошуках „найголовнішої істини" народжується те, що так непокоїть літературного яничара. Він з обуренням каже, що „сучасні автори наукових розвідок і мемуаристики немов би беруть під сумнів уже не тільки слушність багатьох критичних оцінок даних у партійних документах того часу, але і доцільність заходів, які тоді вживалося партією[24]). Січневий розгром не спинив національно-політичного становлення в Україні, а загамувавши його, зайшов у соціяльні глибини життя. Що до заходів партії, про які говорить урядовий критик, то вони стали більше витонченими, жорстокішими в боротьбі з українським націоналізмом, як і інших поневолених націй. Посилення клясового расизму, як його урядово окреслюють „партійними критеріями" неминуче приведе до радикалізації боротьби в нових її формах.

В нинішній боротьбі большевицького великодержавства проти сил українського національного політичного становлення, подібно до того, як було в 20-их роках, так само стоїть питання: „хто кого"? Л. Брежнєв і його ханат не даром же підкреслюють, що український націоналізм є непримиренним ворогом кремлівського єдинодержавства з його маренням про злиття націй.

Українська спільнота у вільному світі не залишається осторонь від змагань і боротьби в Україні. Ми не можемо дивитись з-за воріт „на національно-політичне становлення в Україні, бо всі ми і кожний з нас є частиною нації, якій загрожує заглада великодержавства. Наше буття, як національної спільноти, без духовного пов'язання з Батьківщиною втрачає зміст і межу. Через духову пов'язаність з Батьківщиною виробляється наша індивідуальність як частини свого народу, і кожен стає людиною в людстві. В моєму переконанні альтернатива, що її ставить життя перед українською людиною на Батьківщині, так само є зобов'язуючою і перед кожним членом української спільноти у вільному світі.

„І перед кожним з нас, говорить Є. Сверстюк, — рісальтенатива бути або сином свого народу, або його лукавим наймитом і мародером". Звідціля випливає завдання: в суспільно політичній праці всебічно підтримувати національно політичні і культурні сили, що об'єднанні національною ідеєю, обороняють самобутність нації, борючись за утвердження її державности на українській землі. „Треба врятувати духовну спадщину, бо геній народу зів'яне: треба врятувати самий нарід, бо спадщина пропаде. Для добра мого краю доведеться мені кожну мить діяти в цьому напрямі всією силою моєї любови" (Сент — Екзюпері)[25]).

*

Іноді можна почути помилкові думки про відполітизування нашого суспільно-політичного життя, мовляв, головне зберегтися. Ю. Смолич у своєму довгому патякані про СКВУ вважає такі голоси „близькими до можливого реалістичного розуміння проблеми для українців поза Україною сущих[26]). Відполітизування суспільно-політичного життя в моєму переконанні є прямою дорогою до перекреслення української спільноти у вільному світі. Не уявляємо спільноти, яка б могла жити веґетаційним життям для самозбереження. Живемо в часах, коли ціла плянета в миротворному тумані є вкрита нервовою сіткою мін і політичних вулканів, які клекочуть, готові вибухнути. Хоч Україну й зведено до стану колоніяльної провінції в імперському комплексі СССР, але своєю політичною вагомістю вона є не тільки клекочучим вулканом в імперії, а й міжнародньою проблемою. А це визначає і завдання суспільно-політичної діяльности української спільноти у вільному світі.

Уніфікатори нашої Батьківщини дуже б хотіли звести життя українське у вільному світі до веґетування, їх дуже непокоїть наша суспільно-політична діяльність. Про неї вони виписують всяку всячину, щоб відчужити нас — „буржуазних націоналістів" від духовного зв'язку з українським народом. Видно, що наша суспільно-політична діяльність, з якої ми самі часто невдоволені, знаходить відгомін серед поневолених українських людей, коли сторожа імперська приділяє стільки уваги боротьбі з українським націоналізмом у вільному світі. Від якогось часу посилено напастливі виступи в пресі проти Другого СКВУ і поодиноких його діячів.

(Продовження буде)

24) В. П. Чередниченко „Антирадянщина основний напрямок підривної діяльности укр. буржуазних націоналістів", Український Історичний журнал, Ч. 3. 1973 р.
тя в літературі, „Комуніст України", Ч. 5, 1973 р.
25) М. Шамота „За конкретно-історичне відображення жит-
26) Євген Сверстюк „Собор у риштованні"

Голдвотер натаврував ліберальних демократів

Балтимор, Мериленд. — У вівторок, 15-го січня, республіканський сенатор Беррі Голдвотер із Арізони натаврував ліберальних членів Демократичної партії за те, що використовують Вотергейтську аферу, щоб здобути для себе „політичні користі", а також за те, що вони розтягають на такий довгий період часу справу „імпічменту", щоб „зробити нестерпним життя Президента". Виступаючи перед групою республіканських діячів у Балтиморі, сенатор із Арізони сказав, що не думає, що Ричард Ніксон зрезигнує з посту президента ЗСА, а також заявив, що ліберальні члени Демократичної партії не мають досить підстав і доказів, щоб „просунути" через Палату Репрезентантів справу формального обвинувачення („імпічмент") президента Ніксона. Голдвотер признав, що Вотергейтська афера дуже пошкодила Республіканській партії, але також сказав, що Юридична комісія Палати, яка тепер розглядає можливість „імпічменту", перетворила своє слідство у „політичний футбол".

МЕЖОВІ АКТИ УКРАЇНИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

сти й однозгідности! Це наш первородний гріх, що тяжить на нашому народові споконвіку..." До цих слів наших церковних світочів не треба нічого додавати. Вони з уваги на тотальний наступ ворога на українську субстанцію і на землях України, і в діяспорі, набирають не абиякої актуальности та вимоги супроти нашого розбиття. Український народ знаходиться у процесі дуже швидкого політично - державницького д о з рівання. З'єднуючи наші політичні хотіння, можемо створити такий сильний моральний мур, якого не зламає жадна ворожа сила.

Вільний світ ще повністю не зрозумів, що Україна 56 років тому перша підняла прапор боротьби з російським імперіялізмом. Колишній державний секретар Дін Ачесон признав, що „Україна стримує російський імперіялізм уже 500 літ!" Це теж незаперечна правда, що упадок України після прогри під Полтавою став також початком прогри Европи. Те саме треба ствердити у відношенні до вирішних років 1918-1919. Упадок Самостійної України відкрив Москві шлях для завоювання світу. Покійний президент Труман сказав такі правдиві слова на адресу Москви: „Будь - який договір з Москвою не вартий і цього клаптика паперу, що на ньому його підписано"! Одначе трагізм нашого часу краситься саме в тому, що й ЗСА і навіть Ватикан переговорюють з віроломною Москвою. Нашим первородним гріхом у роки 1917-1918 були теж переговори з Москвою. І це треба мати на увазі, поки ще не запізно!

Вечір Ісидора Воробкевича в ЛМКлюбі в Ню Йорку

У сімдесяту річницю смерти визначного буковинського поета і композитора, о. Ісидора Воробкевича, Літературно - Мистецький Клюб в Ню Йорку влаштував окремий вечір у п'ятницю 16 листопада м. р., щоб належно вшанувати пам'ять „Солов'я Буковини".

Вечір відкрив голова Клюбу, інж. Іван Жуковський, привітавши присутніх, зокрема гостя з Німеччини Владику Ореста, о. Ткачука і д-ра Новосівського, другого прелегента цього вечора. Про о. Ісидора Воробкевича як композитора і поета говорив інж. Жуковський, про життьовий його шлях д-р Новосівський. Обидва доповідачі — буковинці.

Інж. Жуковський у своїй доповіді насвітлив той невідрадний для українського народу час, коли щойно починався віднова національно-культурного життя на Придніпрянщині, в Галичині і Буковині. Також тоді був помітний зворот на краще і в музичній культурі. Творять українські музики і композитори: Микола Лисенко, брати Леонтовичі в Києві, Лаврівський, Вербицький, Матюк в Галичині, постає музичний центр у Перемишлі. Ось тоді українська Буковина дочекалась свого рідного композитора і поета, о. Ісидора Воробкевича, всебічно талановитого, культурного діяча. Своїми поезіями і композиціями він залишив нестерте знам'я в культурних надбаннях своєї вужчої батьківщини. Він промив дорогу до національного відродження, разом із другим визначним буковинцем, Осипом Федьковичем. Захоплюються народними піснями, козацькими думами, пише поезії, компонує багато пісень, як: „Мир вам, браття", „Заграй ми цигане", „Ой на горі роман цвіте", „Чом річко пливеш", і дуже люблену пісню „Над Прутом, у лузі". Компонував Воробкевич музику до слів Шевченка й Франка, писав мелодрами, виводить на сцену історичні постаті гетьмана Мазепи, Сагайдачного, пише лібретта, як ось до мелодрами „Гнат Приблуда", пише на музичні теми, видає альманах для об'єднання всіх українських л і т е раторів. Скомпонував 44 патріотичні пісні, 12 на мішані хори, писав і компонував гимни, марші, псальми, скрипкові сольо, писав багато статтей в громадських справах. „Мово рідна, слово рідне" — це його високовартісна поезія, що її досі вивчають українські діти.

Отець Ісидор Воробкевич крім теологічних студій, мав й музичну освіту, що її придбав у високих музичних школах Відня. Свої твори часом підписував псевдонімами „Данило Млака", „Мороз", „Семен Хрін" і іншими.

Після доповіді деякі музичні твори к о м позитора ілюстровано платівками.

Д-р Іван Новосівський доповідав про життьовий шлях о. Воробкевича, його незвичайну працьовитість, великий поетичний, письменницький і музичний дорібок.

Отець Ісидор Воробкевич народився 1836 р. Ставши священиком, згодом проживав в столиці Буковини, місті Чернівцях. Тут виконував обов'язки священика і був професором музики в духовній семінарії. Зчасом його го ім'я стає голосним у всій Україні, коли своїми поезіями, піснями і композиціями почав засівати здорове національне зерно, передусім на своїй батьківщині — Буковині, під той час, коли з одного боку велась румунізація країни, з другого — москвофіли тягли її в московський бік. Воробкевич разом з Юрієм Федьковичем вступають на шлях національного відродження Буковини — рідним словом, рідною піснею. Пильно вивчає мову з творів Т. Шевченка, Марка Вовчка, Квітки - Основяненка та інших українських письменників. Займається також громадсько - політичними справами, його приятелями було Ю. Федькович, Франко, Барвінський, композитор Матюк та інші визначні українські патріоти того часу. Він видав альманах „Руська Хата". За великі заслуги для рідної культури, Наукове Т-во ім. Шевченка, іменує його почесним членом. Помер о. Воробкевич 1903 р. в Чернівцях, де й був похований.

Про о. Воробкевича дуже гарно й чутливо писав письменник Осип Маковей, як про того, що усе своє життя керувався правдивою і чистою любов'ю до свого народу і йому присвятив свій талант, свою працю, залишаючи велику і різнородну поетично - письменницьку і музичну спадщину.

Обидва доповідачі дуже тепло, з пошаною і любов'ю насвітлили у своїх доповідях небуденну постать свого земляка, а їх праці повинні бути надруковані й доступні для ширшого громадянства.

В. Б.

УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРД

(Закінчення зі стор. 2-ої)

установи, потрібно не лише відповідних для того людей, але й достатночих фондів. Щоб забезпечити українській науці належний розвиток, потрібно фінансової бази. І заслугою ФКУ є якраз те, що таку базу, у висліді широкої збіркової кампанії, ФКУ творить. Хоч діло ще не закінчене, то вже частинно створена наша фундація в Гарварді, в пройдених роках дала до диспозиції ГЦУС разом около 180 тисяч долярів.

Тут треба ясно ще раз вказати на те, що не мільйони має до диспозиції ГЦУС, бо така сума це — висота української фундації, тобто підставового капіталу, який лишається ненарушимим і з якого лише кожнорічний прибуток творить підставу для кожнорічного бюджету ГЦУС.

За п'ять років дії ГЦУС мав до диспозиції 180 тисяч долярів. Що являє собою така сума? Звичайна 100-родинна українська парохія має в 5-ти роках більшу суму до диспозиції. Декотрі з українських крайових установ мають в такому періоді часу до розпорядження принаймні пів мільйона долярів.

На базі скромного бюджету пророблено таку працю:

1. Переведено 17 одно-, чи двосеместральних курсів у трьох студійних ділянках: історія України, українська література, українське мовознавство, при участі понад 90 студентів, в тому два десятки неукраїнського походження.

2. Відбулося 72 сесії семінара українознавства із 80 доповідями; оплачено кошти подорожі і гонорарі понад 50-ти прелегентам (декотрі прибували з Европи, як також із Західньої Канади).

3. Затруднено і виплачено платні за прийнятими в університеті ставками (12 до 15 тисяч річно) трьом гостинним професорам, що працювали повний рік, або повний семестер. Крім того, виплачувано платні і тим професорам, які працювали в даному семестрі 1 чи 2 місяці (наприклад, проф. УВУ — Юрій Бойко).

Проф. О. Оглоблин був першим гостинним професором історії України впродовж двох років, відтак став академічним дорадником і тепер є почесним членом УНГУ.

4. Розшукувано за найбільш талановитими студентами і заохочувано їх присвятитись у к р аїнознавчим студіям; уділено понад десяток стипендій студентам і докторантам.

5. Для викладання української мови запрошено на два роки лектора і виплачено йому належну платню.

6. В 1972/73 працював вже один науковий співробітник; з початком цього року число співробітників значно зросло і далі зростатиме.

7. Від 1970 р. працює одна фахова бібліотекарка для української колекції у Вайднер бібліотеці, а від 1973 р. затруднено ще бібліотекаря-архіваря в бібліотеці УНГУ.

Збагачування бібліотечних колекцій, мікро-фільми, зіраксування, платня бібліотекарки коштували річно в середньому 15 тисяч долярів. Від самого початку затруднювано теж одну, а то й дві канцелярійні сили для полагоджування кореспонденції, роблення перекладів, ведення канцелярії. Для них була призначена належна платня.

8. Переведено три українознавчі програми в рямках Літньої Школи.

9. Видано 6 книг, дві в друку, три у підготові; появилось шість чисел „Рецензії", три річники „Мінівс", 50 чисел „Нюзлеттер".

У підготові — підручник української мови. Викінчується переклад на англійську мову літопису „Повість временних літ".

10. Влаштовано 3 виставки української книги, 2 пресові конференції; репрезентанти ГЦУС брали участь у 4 наукових конференціях.

Голова Комітету Українських Студій, як також 5 докторантів їздили до Европи і Азії з метою розшуків потрібних матеріялів в архівах і бібліотеках наукових інституцій на тих континентах.

Це зовсім ясно, що багато функцій і видатків оплачувалось засобами університету чи інших інституцій, а не з бюджету українських студій, бо на всю пророблену діяльність грошей, які дає прихід з української фундації, не вистачало. Багато наших студентів зуміли здобути собі стипендії з інших джерел, а ряд цінних матеріялів чи книг до бібліотеки закуплено загальними фондами бібліотек Гарварду.

Крім того, багато праці і завдань поодинокі особи виконували без жадної винагороди. Для прикладу, трьох професорів вели курси безплатно, в додатку до свого нормального університетського навантаження.

І врешті, треба згадати про найбільш істотну дію, про найбільш цінний здобуток у пройденому п'ятилітті, який не дасться втиснути в якусь цифру для звіту. Це — тяглий процес вишколу фахівців - українознавців. Для того присвячено сотні годин у формі тісної взаємодії, поза офіційними курсами і семінарями, між українським професором і студентом українознавства, якому віддано теж до диспозиції всі потрібні йому інституції Гарвардського університету, створено для нього, як майбутнього науковця — українства, варстат праці.

На початку 1973 р. перший з наших студентів, спеціялізуючись в історії України, захистив свою докторську дисертацію. В недалекому часі сім інших здобудуть докторські ступні, а десяток нових студентів готується до здобуття наукових кваліфікацій в українознавстві. Забезпечено доплив нових сил. Для української молоді, для прийдешніх поколінь створено клейнод, яким кожен з нас може справедливо пишатись.

Аналізуючи роботу ГЦУС минулого п'ятиліття, можна сміло ствердити, що при відносно скромних можливостях бюджету, вчинено багато. Висліді праці в порівнянні до вислідних діяльности інших інституцій з такими, а то й більшими грошовими можливостями — імпозантні.

Ювілей НТШ у Філядельфії

Філядельфія, (О. Л-ий) — Осередок Наукового Товариства ім. Шевченка у Філядельфії під проводом свого довголітнього голови проф. д-ра Романа Максимовича відзначив ювілей 100-річчя НТШ науковою конференцією та ювілейним бенкетом, що відбулися в суботу 17-го листопада 1973 р. в залі УСО „Тризуб" у Філядельфії. Тому ж ювілеєві був призначений також коментар проф. Лева Шанковського виголошений ранком того ж дня артистом В. Шашаровським на радіопрограмі ім. В. Блавацького.

Темою наукової конференції у пополудневих годинах, яку відкрив голова Осередку НТШ у Філядельфії проф. д-р Р. Максимович, а проводив нею проф. д-р Леонід Рудницький, були дві визначні публікації англійською мовою двох членів НТШ — українських професорів в американських університетах, а це славіста проф. д-ра Юрія Перфецького про „Галицько-Волинський Літопис" і природника проф. д-ра Романа Максимовича — „Аналіза розвитку листка". Їхні наукові доповіді попереджували вступні введення, які виголосили — проф. д-р Наталія Пазуняк перед першою доповіддю та проф. Микола Остапяк перед другою доповіддю д-ра Максимовича. Він даючи огляди біографічних даних та наукових праць доповідачів, підкреслив при тому значення і прихильну оцінку їхніх праць американським науковим світом.

Темою доповіді доктора Юрія Перфецького, професора славістики в університеті „Ля Саль" у Філядельфії, був його переклад на англійську мову „Галицько-Волинського Літопису". Цей переклад визначної пам'ятки раннього українського письменства, що між іншим, появився друком у Гарвардській серії українознавства як ч. 16, є не тільки значним вкладом молодого українського професора в англомовне словянознавство, але також поважним науковим джерелом (англійською мовою) історичного документу теж у відношенні історії Київської Русі, заперечуючи невірні твердження схематично-тенденційних російських джерел, як наприклад „Повісти временних літ" перекладеної на англійську мову Гарвардським славістом Самуелем Кросстм. Таким чином, переклад д-ра Ю. Перфецького „Галицько-Волинського Літопису" на англійську мову і його видача у Гарвардській серії українознавства виповнює прогалину, даючи в руки англомовного наукового світу та багатьох студентів — не пропагандивне, а наукове джерело українського письменства в противенстві й на опрокинення тенденційних тверджень російських істориків у відношенні української історії. Доклад д-ра Юрія Перфецького, що ще не так давно був студентом, а сьогодні вже є професором поважного американського університету, — виголошений доброю українською мовою знайшов повне подиву признання учасників наукової конференції.

Другу наукову доповідь, ілюстровану прозірками, що їх висвітлював мгр Роман Дикий, мол., виголосив д-р Роман Максимович, професор ботаніки в католицькому університеті „Віллянова" коло Філядельфії, на тему своєї наукової праці англійською мовою „Аналіза розвитку листка". Ця його праця з передмовою д-ра Ральфа Еріксона, професора ботаніки Пенсильвенійського університету, здобула великий розголос у природничих колах англомовного світу та дуже прихильні рецензії американських ботаніків, як проф. Стеніора чи проф. Торея. Крім цієї основної праці, наукові статті проф. д-ра Р. Максимовича були друковані в різних фахових журналах. Д-р Р. Максимович, окрім своєї професійної та наукової праці, бере також активну участь у громадському житті української спільноти у Філядельфії, а зокрема в Пласті. Він — сам пластун-сеніор довір'я — в минулих роках очолював Пластову Станицю у Філядельфії як її Станичний чи то згодом сповняв обов'язки голови Станичної Ради чи потім члена Станичної Старшини, як теж був членом Крайової Булави Пластового Сеніорату в ЗСА. Проф. Максимович теж довгі роки безперервно практикує своє інше замилування — „габбі" граючи на скрипці в Українській Струнній Оркестрі у Філядельфії.

З нагоди відзначувань ювілею 100-річчя НТШ місцевий Осередок НТШ видав теж „Огляд праці Осередку НТШ у Філядельфії за 15 років існування", пера проф. Миколи Остапяка, де представлено історію Осередку, його членів та їхню наукову працю.

На завершення ювілейних відзначувань відбувся увечері того самого дня ювілейний бенкет з участю біля 120 осіб, у тому багато представників товариств й організацій. На єдине хіба оправдання відносно невеликого числа учасників бенкету для відзначення не будь-якої події, а 100-річного ювілею найбільш заслуженої української наукової установи, якою є НТШ, подають — з одної сторони перенасичення календаря громадських імпрез стандартними ювілейними бенкетами з приводу різних подій чи теж кількома іншими імпрезами в той сам час, — з другої сторони, чим раз меншу участь громадянства, і то головно старшого, пояснюють оправданим до певного ступеня (але може й дещо сребільшеним) страхом перед „чорною" небезпекою у Філядельфії, яка стримує тепер чим раз більше старше громадянство від перебування вечорами поза своєю хатою, в якій — зрештою — також не все почуває себе безпечно і без того „чорного" страху.

Бенкет почався, молитвою, що її провів о. парох Василь Головінський. Головну промову про історію розвитку НТШ виголосив дійсний член НТШ проф. д-р Григор Лужницький. Аналізуючи працю НТШ у світлі своєї тези, що наука, а зокрема українська вільна наука не повинна закривати ідеалістичною імлою історичних подій, а радше науковим неемоційним підходом, джерельними дослідами і навіть відважним ставленням контроверсійних оцінок вияснювати чи устійнювати об'єктивну історичну правду. Доповідач провів ширше насвітлення цієї тези на прикладі концепцій проф. д-ра Михайла Глушевського і проф д-ра Степана Томашівського. Усні привіти виголосили проф. д-р Петро Стерчо від Головної Ради НТШ, д-р Данило Богачевський, основник і перший голова філядельфійського Осередку НТШ, д-р Іван Скальчук від місцевого Відділу УККА, д-р Володимир Ґалан від ЗУАДК та інж. Лідія Бурачинська від СФУЖО. Ведучий бенкетом голова Осередку проф. д-р Роман Максимович відчитав письмові привіти від ВПреосв. Митрополита Амрозія, проф. д-ра Стахова крайового голови НТШ у ЗСА, проф. д-ра Осипа Андрушкова голови Ювіл. Комітету вшанування 100-річчя НТШ у ЗСА та низку привітів від місцевих установ, представляючи присутніх на залі їхніх представників. Деякі організації враз із привітами долучували або деклярували свої ювілейні пожертви на НТШ, як наприклад Українська Щадниця —500 дол., Кредитівка „Самопоміч" — 100, СУК „Провідіння" додатково задеклярував 100 дол. до попередньо зложених 200, Т-во Інжинерів — 100, Станиця Дивізійників та ОЖ ООЧСУ у Філядельфії по 25 дол. При цій нагоді слід би додати, й інші товариства чи приватні особи все ще мають змогу передати свої ювілейні датки на НТШ, бо ця наукова установа потребує значного фінансування своєї наукової праці і видань.

У мистецькій програмі бенкету смичковий ансамбль членів Української Струнної Оркестри у Філядельфії у складі: О. Сімович, концертмайстер, і виконавці: А. Жилава, І. Когут, З. Цісик, Е. Фаріон, Р. Максимович, Я. Залінський, відіграв „Похвальну пісню "Бетговена, „Баркаролю" Лисенка і „Фантазію" на тему народної пісні „Верховини", збираючи заслужені оплески признання.

Під кінець бенкету проф. Максимович подякував в імені філядельфійського Осередку НТШ всім доповідачам та учасникам наукової конференції і бенкету, підкреслюючи також великий вклад праці мгра Тараса Печерського, який постійно ще від 1957 р. співпрацює в Управі Осередку як її секретар чи фінансовий референт. Бенкет закінчено молитвою, що її проповів о. Мартин Канаван, молодий сотрудник церкви Христа Царя у Філядельфії.

Ювілей СФУЖО в Детройті

Бажаючи відмітити свій вклад у громадське життя у нових країнах поселення і допомогу українській жінці на рідних землях, Світова Федерація Українських Жіночих Організацій проголосила 1973 р. Ювілейним Роком СФУЖО. Детройт відсвяткував цей Ювілей урочисто у днях 27-28 жовтня ц.р.

Комітет, зложений із представниць складових організацій СФУЖО, які діють у місті, — СУА, Золотий Хрест, Об'єднання Жінок ООЧСУ та Об'єднання Українського Православного Сестрицтва, — під проводом Марії Квітковської, започаткував ювілейні святкування панелем 27 жовтня 1973. Панелістками були пані: Ірина Пеленська, Олена Лісківська, Рома Дигдало, — координувала доповіді Віра Андрушків. Їх усіх привітала голова Комітету Марія Квітковська підмічуючи, що ювілей починається працею, а закінчиться бенкетом. Клич СФУЖО „Об'єднані до мети" зобов'язує перевірити пройдений шлях, застановитися, наскільки використано нові умовини еміграційного життя, щоб не розминутися із ціллю СФУЖО.

Голова Комітету привітала знатну гостю, запрошену на святкування — Ірину Павликовську з Едмонтону (Канада).

Ціллю панелю було ствердити, чи жіночі організації йдуть правильними шляхами, чи пристосовуються до сучасних проблем. Таким з'ясуванням мети панелю започаткувала його Віра Андрушків. Факт, що багато ще жінок не є охоплених жіночими організаціями, насуває питання: чи ми не вміємо „продати" нашої роботи? Може нам треба її більше усучаснювати, бо старі методи громадської праці нині не підходять? Молодь не захоплюється тими методами, хоче інших шляхів і шукає їх. Цим панелем спробуємо знайти ці нові шляхи.

Редактор Ірина Пеленська дала багатий змістом огляд українського жіночого руху, засоблений статистичними даними зі стану в Україні і на еміграції.

Доповідь другої панелістки Роми Дигдало мала тему „Молоде жіноцтво в організації: її думки: лібералізація жіноцтва ставить жінку на відповідальному місці. Про те, наскільки українська молода жінка цікавиться українським громадським життям, свідчить, що чим раз частіше постають молодечі відділи при жіночих організаціях, головно в Союзі Українок. Молода жінка потребує середовища, де вона могла б заспокоїти свої психологічні потреби. Головно, коли вона має діти і потребує порад, то шукає їх в своєму оточенні. Але старі способи ведення жіночих організацій не заохочує молодих жінок до участи в них. Вони шукають вових ділянок сучасного життя, бо воно приносить великі зміни, — глибші проблеми вимагають інакшого підходу до праці. „Голубцева" діяльність не притягне сучасної жінки. Молоді не хочуть займатися продажем їжі.

Окрему увагу віддала панелістка жінкам-професіоналісткам. Треба зладити їх реєстр і постаратися, щоб у жіночих журналах було відведене місце для кожної професії. Треба зберігати наші основні цілі, але методи необхідно пристосувати до потреб часу.

Олена Лісківська, третя й остання панелістка, нав'язала до проблем, поданих передбесідницею. Її тема: сучасний стан українських жіночих організацій. Збереження ідентичности української жінки, це основна мета, яка має присвічувати у праці жіночих організацій. Доплив нової еміграції допоміг на якийсь час існуванню цих організацій, а тепер настає духова криза. Малий доплив молоді до громадської дії не поможе. Наші діти й між молотом і ковалом: живуть в новім, світі, а виховуються в домашній, українській, атмосфері. Хоч роджені поза Україною, цікавляться політичними процесами їх далекої батьківщини. Молодь хоче руху, глибоких переживань, які їй імпонують, а не нудних академій. Ідею визволення України і збереження ідентичности треба пригадувати молодому поколінню на кожному кроці. Це найголовніше завдання жіночих організацій. Панелістка закінчила цікавим епізодом: молода українка вияснює жартівливо американській товаришці, що це є українство: „це така хронічна недуга, на яку хвориться і з якою умирається."

Накінець жива дискусія, ведена Вірою Андрушків виказала зацікавлення присутніх прослуханими темами.

Пані Марія Квітковська доповнила ще панель відомостями про жіночі організації на Буковині.

В дискусії виринула й болюча справа, а саме, що наші молоді люди чим раз частіше одружуються з чужинцями. Це стає звичайним явищем і ніхто цьому не протиставиться. Дискутантки шукали причин цього явища і прийшли до висновку, що в першій мірі не домагає домашнє виховання. Чоловіки скинули проблеми виховання дітей на жінок, але жінки при навалі зайнять дома і поза домом не дають цьому ради.

На закінчення говорила Ірина Павликовська, яка із притаманним їй оптимізмом підняла присутніх на дусі, кажучи, що українське жіноцтво дійшло до цього ювілею з великими осягами.

Другого дня 28 жовтня святкування 25-ліття СФУЖО в Детройті завершилося бенкетом, який започаткувала голова святового Комітету Марія Квітковська. Вона привітала почесних гостей: Ірину Павликовську та о. прот.Н. Слюсарчук, пароха православної церкви св. Покрови, в залі якої відбувався бенкет. Пригадала вона заклик СФУЖО відзначувати 25-ліття святковими імпрезами та в коротких словах розповіла про працю місцевого Комітету для приготування цього ювілею. Представила членок Комітету які сиділи при почесному столі. На зазив присутні вшанували хвилинною мовчанкою передчасну смерть видатної громадянки Осипи Грабовенської у Філядельфії. Провід програми передала Орисі Лончині, яка подала присутнім коротку розповідь про те, хто є Ірина Павликовська та запросила її до слова.

Присутні почули, в яких обставинах заіснувала СФУЖО та які були початки праці. Пригадала, як то жіноцтво Детройту допомагало організувати віче і несло поміч при переселенні української еміграції до Америки. Конґресом у Філядельфії в днях 12-13 листопада 1948 завершилось велике діло — тоді постала СФУЖО. Треба було великих зусиль, щоб об'єднати жіночі організації, які вже існували у вільному світі в один великий центр. ще і на міжнародному полі знайшов своє місце. Тут діяли різні злі сили, головно з СССР, які очорнювали український жіночий рух у вільному світі. СФУЖО поконала всі ці труднощі й поконує їх далі бо українське жіноцтво свідоме своїх прав і обов'язків. Сьогодні СФУЖО із своїм 25-ти тисячним членством є поважною силою в українській спільноті. Окрім своїх територіяльних конференцій в Америці, Канаді, Европі, Бразилії, Аргентині — вдержує зв'язок із Міжнародним Жіночим Союзом, Міжнародною Жіночою Радою і є членом Світового Руху Матерей, Міжнародної Секції Генеральної Федерації Жіночих Клюбів. Всюди, де діють складові організації, СФУЖО шукає зв'язків з жіночим світом даної країни. Проблеми випрацьовує централя, а складові організації виконуютдь намічену працю на місцях. Перед СФУЖО-м такі завдання: зацікавити молоде жіноцтво і притягнути його до жіночих організацій, поширювати правду про Україну, домагатися миру в світі, скріпити мораль і етику в українській родині та всі сили спрямувати на поміч Україні.

Такий в загальному зміст мала промова нашої гості з далекого Едмонтону Ірини Павликовської, яку слухачки час до часу перерискали гучним аплявзом.

Смачна вечера відпружила на короткий час поважний настрій присутніх. Вечерю дуже дбайливо приготовило Православне Сестрицтво церкви св. Покрови, за що йому належить щира вдяка.

Після вечері була невеличка, але гарна програма на сцені. Студентка Ада Мушинська відчитала поезії Ліни Костенко зі збірки „Кровоточний граніт" та Симоненка „Жах." Інтерпретація цих трудних поезій була подана з великим зрозумінням. З черги дві студентки: Марта Лісківська і Марійка Гординська заінсценізували уривок з „Лісової Пісні" Лесі Українки.

На закінчення оперова співачка меццопрано Христина Романа Липецька відспівала „Сон" Гнатишина і народну пісню „Ой піду в ліс по дрова" та „Ангел ночі" з опери „Запорожець за Дунаєм". Публіка — як звичайно — зрезиґнувала на її виступ грімкими оплесками. Акомпаньямент вела гарнс знана в Детройті піяністка Маруся Лісовська.

Орися Лончина, закінчуючи імпрезу, подякувала Ірині Павликовській за приїзд і промову і всіх присутніх попрощала. Отець Слюсарчук закінчив свято подякою Всевишньому.

Слід згадати, що на залі були дві виставки: жіночої преси, що її влаштувала Олена Климишин та виставка вишивок з багатьох областей України, яку привезла з Торонта Ірина Павликовська. Присутні виявили велике зацікавлення обома виставками.

В приємному настрою розходилося жіноцтво Детройту домів, сердечно прощаючись із дорогою гостею Іриною Павликовською.

Дарія Бойчук

Совєти висміюють спробу організувати оборонний альянс в Европі

Москва. — У зв'язку з відновленням переговорів в Женеві про безпеку Европи і переговорів у Відні про скорочення збройних сил на европейському континенті, газета „Известия" виступила з довшим коментарем, в якому намагається висміяти ідею монтування оборони силами самої Европи. Однак з коментаря виходить, що Совєтський Союз серіозно затурбований, що ідея може перетворитись в дійсність, головно тепер, коли в деяких европейських державних мужів зродився сумнів в ефектовність оборонної спроможности ЗСА у відношенні до Европи і у зв'язку з тісною співпрацею Америки із Совєтським Союзом. Коментатор в „Известиях" каже, що ідею створення такого оборонного альянсу в Европі поховано ще день в 1954 р. і тому „дрібничковим европейцям слід би пригадати, що вони відійшли від сьогоднішнього реального світу". При тому газета висуває думку, що рух навколо організування европейського оборонного альянсу слід би приписати пожвавлення діяльності китайських маоїстів, які від певного часу стараються „відновити" ворожнечу між Сходом і Заходом. „Известия" запевняють учасників обидвох конференцій, що Совєтський Союз стоятиме твердо на попередніх позиціях і буде противитись всяким змінам. „Балянс в Европі не може бути порушений відтягненням військових частин, чи їх пересуненням". Газета пропонує европейським країнам змінити настанову до Совєтського Союзу, тобто виректися думки про загрозу для Европи з боку СССР, а тоді вже без упереджень переговори у Відні і в Женеві зможуть завершитися успішно.